

Cetatea Cavalerilor

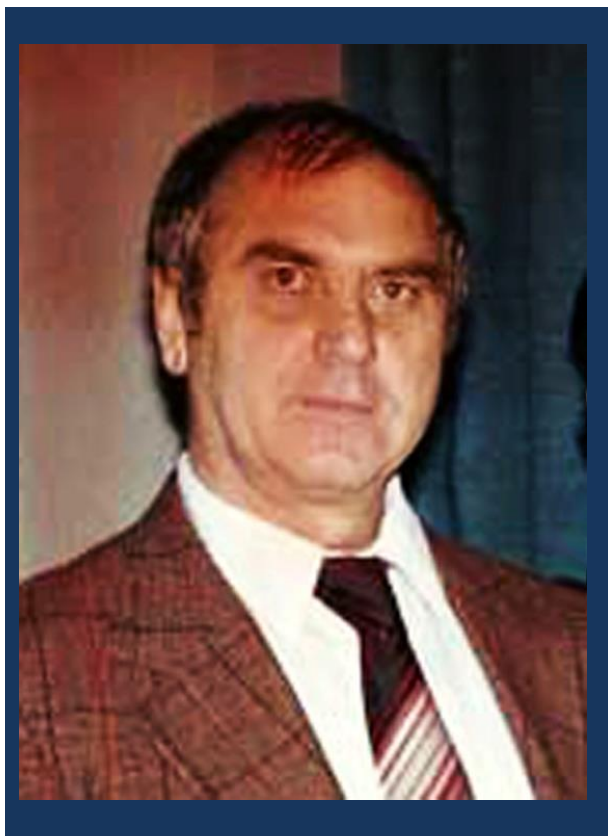
Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

CHINA, AMERICA, GLOBALIZAREA (OBSERVAȚII ȘI CONSTATĂRI)¹

Prof. Dr. Nicholas DIMA

China și locul ei în lume

Se crede că civilizația a început la Summer în Mesopotamia în urmă cu circa șase mii de ani, dar cea mai veche civilizație continuă din lume este cea chineză. De altfel, în mod tradițional China era cunoscută ca Imperiul Ceresc sau Regatul Central și în prezent tinde să-și reocupe vechiul tron, cece creează problem altor mari puteri.

Cu o populație de un miliard patru sute de milioane, cu o natură intens exploatată și cu resurse limitate, China e nevoită să-și extindă influență la nivel regional și global. Această tendință se face însă în detrimentul altor țări și contravine poziției globale a Americii. În același timp, relațiile Chinei și Rusia, a treia putere a lumii contemporane, sunt în prezent relativ bune, dar interesele de lungă durată ale celor două țări nu coincid. Cum vor evolua relațiile dintre marile puteri în viitor nu se știe, dar să revenim la istoria și evoluția Chinei.

***

Numele de China provine de la primul ei împărat, Chin, care a trăit în jurul anilor 2000 înaintea erei noastre. În antichitate China era cea mai avansată țară din Asia și a rămas multe secole o țară puternic dezvoltată cultural și economic. Pe la 1300 AD China avea cea mai avansată

agricultură din lume. În secolul al XV-lea avea cea mai modernă flotă din lume. Vasele chinezești, mult superioare celor europene de la acea vreme, puteau să navigheze tot globul și să descopere toată lumea, inclusiv America. Navigatorii chinezii au ajuns până la Oceanul Înghețat de Nord în care nu am mai putut înainta și până în centrul Oceanului Pacific. Vasele chinezești s-au întors din mijlocul Pacificului crezând că nu mai există nimic dincolo de orizont. Ulterior, paranoia și teamă de idei străine l-au determinat pe unul din împărații Chinei din acele timpuri să dispună distrugerea flotei. Curând după ce a ajuns la apogeu, universul tradițional „sinocentric” a fost compromis și China s-a prăbușit pentru că a refuzat să învețe de la popoarele străine pe care le consideră barbare.

În următoarele 3-4 secole China a regresat continuu și deabia în secolul al XIX-lea s-a trezit la nouă realitate a lumii. Apoi, în primii ani de comunism în secolul XX, a încercat să ajungă la progres prin mijloace politice, cece a aruncat-o în haos social și economic. În ultimele decenii Beijingul a recurs totuși la reforme reale și chinezii au avut prilejul să dovedească din nou că sunt un mare popor. Realizările

¹ Prof. Dr. Nicholas DIMA, Tucson, Arizona, SUA, 29 iunie 2023, articol apărut în Bumerang

Chinei din ultimele decenii sunt de-a dreptul excepționale. Țara s-a industrializat, s-a urbanizat și s-a modernizat într-un ritm neașteptat. Drept rezultat, dezvoltarea ei recentă e unică în istoria lumii.

Miracolul economic chinezesc a fost inspirat și declanșat de Deng Siao Ping care a introdus sloganul interzis sub Mao: „*E splendid să fii bogat* ” (To get rich is glorious). (Citat din Nova TV 20 April 2004). Din 1978 până în 2003, în numai 25 de ani, rata dezvoltării economice a Chinei a fost de 8% (opt la sută) pe an și veniturile chinezilor au crescut de patru ori. Americii i-au trebuit 50 de ani doar să dubleze veniturile oamenilor. De la „civilizația bicicletelor” China a trecut direct la „civilizația automobilelor”. Una din consecințele nedorite ale acestei dezvoltări ultra-rapide e poluarea aerului și deteriorarea mediului. Ce se va întâmpla însă când China va ajunge la paritate cu America unde există două automobile la trei locuitori? Vom mai putea respira? Nu se știe, dar nimeni nu poate opri dorința oamenilor de a prospera.

***

Chinezii sunt oameni întreprinzători și muncitori și se mulțumesc cu puțin. Ei sunt totodată foarte buni negustori, dar sunt și tribali. Ei migrează în familii, locuiesc împreună, fac economii, și după ce s-au instalat bine într-o țară încep să investească în afaceri și treptat ajung să domine economia locală. Cu asemenea trăsături, imigranții chinezi au ajuns să domine aproape complet țărilor din Asia de Sud-Est în care mulți dintre ei s-au stabilit.

În Tailanda, de exemplu, ei alcătuiesc 10 la sută din populația țării, dar dețin cincizeci la sută din produsul ei brut (GDP). În Filipine situația e asemănătoare. În Malaezia, chinezii alcătuiesc 30 la sută din populație și domina în totalitate economia țării. Autoritățile de la Beijing numesc cooperarea cu etnicii chinezi din sud-estul Asiei drept zona comună de co-prosperitate. Toate afacerile cu Beijingul se fac prin ei. Chinezii au rămas însă izolați de populațiile majoritate locale preferând să trăiască în ghetouri, cece a dus la mari resentimente. Altfel, miracolul chinez e o realitate care în prezent dă de gândit multora și în special Americii.

Din punct de vedere global, China se opune hegemoniei globale americane în timp ce Washingtonul respinge ferm perspectiva unei Asii dominată de China. Pe plan geopolitic, de exemplu, Statele Unite consideră Tibetul o țară diferită de China și e hotărâtă să o apere cu orice preț. În același timp, America se opune politicii Beijingului de asimilare forțată în provincia Sinkiang din vestul țării unde foarte mulți locuitori sunt musulmani. De fapt, zece la sută din populația Chinei e alcătuită din minorități, dar aceste minorități ocupa șazeci la sută din suprafața țării și locuiesc în zonele periferice ale Chinei. În consecință, minoritățile respective confruntă Beijingul cu probleme de stabilitate și securitate.

Ca mari puteri, America și China rămân pe poziții opuse, chiar incompatibile, și pot ajunge la o confruntare armată. Pe de altă parte, atât China cât și Rusia consideră America drept principalul lor adversar, dar interesele Chinei și Rusiei sunt diferite. În ultima vreme, de exemplu, milioane de chinezi au migrat legal sau ilegal în estul Siberiei și numărul lor e în creștere. Confruntată cu probleme demografice și economice proprii, și mai recent cu războiul din Ucraina, Moscova nu a reacționat, dar viitorul relațiilor ruso-chineze rămâne incert.

China de azi întâmpină și ea probleme demografice majore. După ce zeci de ani, timp în care guvernul a interzis familiilor să aibă mai mult decât un singur copil, la ora actuală China nu mai are suficiente brațe de muncă să înlocuiască populația îmbătrânită a țării. În același timp, pentru ca părinții chinezi prefera copii de sex masculin, China are în prezent peste 30 de milioane de bărbați tineri pentru care nu există soții. Acest dezechilibru creează probleme economice, politice și sociale.

Pe plan social, societatea chineză a revenit în mare măsură la Confucianism și la vechile ei valori. Aceasta înseamnă respect pentru ordine și autorități și supremația colectivității și a familiei asupra individului. În prezent, în urma marilor ei realizări economice, Chinezii se consideră din nou superiori altor culturi și civilizații. Pentru ei, occidentalii sunt aroganți și America vrea să domine lumea, cece este incompatibil cu aspirațiile Chinei. Se va ajunge la un conflict în triada marilor puteri actuale, America, China și Rusia? Nimeni nu știe, dar am putea afla mai curând decât am dori. Conflictul fierbinte actual din Ucraina și cel mocnind din Strâmtoarea Taiwan sunt semne de rău augur!

America și globalizarea

Globalizarea e o intenție care ar putea fi chiar frumoasă! Numai că Blaise Pascal a atras atenția acum vreo trei sute de ani ca Iadul e pavat cu intenții bune. Altfel, globalizarea pune profitul înaintea

oamenilor și înlocuiește credința tradițională în divinitate cu conceptul de drepturile omului. Noile drepturi reprezintă însă religia celor fără Dumnezeu. Se promovează cu precădere drepturile homosexualilor, ale pușcăriașilor, ale libertinajului, ale claselor presupuse dezavantajate și ale tuturor minorităților reale sau inventate. Puternicii noilor vremuri fac totul pentru a diviza lumea și a învrăjbi oamenii. *Divide et impera!*

Globalizarea e susținută și impusă de elită economică mondială și de marile corporații din Statele Unite, dar nici America nu stă însă pe roze. În prezent există în SUA cinci clase sociale:

- Elita celor 1% (unu la sută), care atunci când cumpără ceva nu întreabă niciodată cât costă obiectul dorit;
- Clasele *mijlocie mare, medie, și mică*, toate trei trăind respectiv, foarte bine, bine și confortabil;
- Clasa disperată, care nu are nici o speranță să ajungă mai bine.

Analiztii au constatat că cele trei clase - de mijloc se subțiază însă continuu și riscă să dispară - în timp ce clasă suprabogată crește-, iar sărăcimea se îngroașă. Personal, în calitate de cetățean american de clasa mijlocie, eu mă simt strivit la mijloc și deși aș vrea să mă ridic, forța gravitațională socială mă trage în jos.

***

Pe plan politic și social, odată cu slăbirea claselor de mijloc, democrația americană suferă pentru că au fost golate de conținut educația, disciplina și conștiința morală. Altfel, democrația e un proces și o năzuință, nu e un scop în sine, ceace înseamnă că spiritul democrației trebuie cultivat și întreținut continuu. În același timp, democrația înseamnă foarte puțin pentru omul sărac și înfometat. Omul disperat vrea să supraviețuiască indiferent de formele de guvernare. Și când nu mai poate supraviețui, omul sărac recurge la orice: înșelătorie, fărădelegi, revolte, rebeliuni și chiar acte teroriste. Guvernul oricărei țări are datoria să intervină prin legi și prin măsuri speciale să elimine sărăcia excesivă și să contracareze polarizarea socială.

Legile oricare țări ar trebui să oglindească tradițiile, obiceiurile, mentalitatea și foarte important, nevoile întregului popor. Ele nu pot fi impuse din afară. Într-o lume globalizată, marile corporații sunt interesate doar de profituri, de multe ori în detrimentul omului de rând și în special în detrimentul țărilor nedezvoltate. Economia oricărei țări ar trebui să rămână o prioritate națională controlată și dirijată de guverne în slujba tuturor oamenilor. Globaliștii vor să smulgă economiile naționale din mâinile guvernelor și să le dirijeze în interesul lor. Ei vor să înlocuiască totodată cultura națională cu un surrogat de cultură internațională și să desființeze religiile tradiționale pentru a fi înlocuite cu zisele drepturi ale omului.

Din punct de vedere strict economic, globalizarea a adus totuși și unele beneficii, în special țărilor avansate unde unii profitori s-au îndulcit la miere. Asemenea societăți au intrat însă în declin moral și s-au îndepărtat de la scopul spiritual al omului. Decadență morală e evidentă acum în multe țări și se poate măsura prin cifre. A crescut consumul de alcool și de droguri, criminalitatea și actele de violență sunt comune, se destramă familiile, educația tineretului e neglijată, etică tradițională a muncii a început să dispară. Cea mai gravă consecință a globalizării constă în scindarea societății în două categorii: cei care profită și masa celor mulți de care suferă.

Altfel, nu e nimic rău cu globalizarea...